

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e**

- Az ügy száma:** Kfv.VI.37.500/2024/8.
A tanács tagjai: Dr. Vitál-Eigner Beáta a tanács elnöke
Dr. Rák-Fekete Edina előadó bíró
Dr. Kurucz Krisztina bíró
Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit bíró
Dr. Horváth Tamás bíró
- Az I. rendű felperes:** Rubin Group Kft.
(1137 Budapest, Szent István körút 26. II. emelet 15/B.)
A II. rendű felperes: DUNA-WESER Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.
(1137 Budapest, Szent István körút 26. II. emelet 15/B.)
A felperesek képviselője: Bassola Ügyvédi Iroda
(eljáró ügyvéd:
1112 Budapest, Oltvány árok 15.)
- Az alperes:** Gazdasági Versenyhivatal
(1026 Budapest, Riadó u. 1-3.)
Az alperes képviselője: Dr. Ay Zoltán Nándor kamarai jogtanácsos
- A per tárgya:** versenyfelügyeleti ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A felülvizgálni kért jogerős ítélet: a Fővárosi Törvényszék 2024. június 6. napján kelt 105.K.701.726/2023/39. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 105.K.701.726/2023/39. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezését nem érinti, az alperes 2023. július 12. napján kelt VJ/29-218/2021. számú határozatát megsemmisítő rendelkezését hatályon kívül helyezi, e körben az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felek felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét 500.000 (azaz ötszázezer) – 500.000 (azaz ötszázezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A perben nem álló Hajózni Jó Kft. (a továbbiakban: Kft.1), a Dunai Személyszállító Kft. (a továbbiakban: Kft.2), valamint az I. rendű felperes a Budapesti Közlekedési Zrt., mint ajánlatkérő által 2020. június és 2021. július között lefolytatott „Közszolgáltatás üzemeltetése BKV hajókkal TB-42/20” tárgyú uniós értékhatárt meghaladó nyílt közbeszerzési eljárásban önálló ajánlattevőként nyújtottak be ajánlatot. Az I. rendű felperes a teljesítésbe a II. rendű felperest kívánta alvállalkozóként bevonni. A Kft.1 egyedüli tulajdonosa és ügyvezetője volt, a Kft.2 egyedüli tulajdonosa és ügyvezetője volt, aki a Kft.1 ügyvezetőjének, a felesége.
- [2] A Fővárosi Törvényszék 43.Kpk.721.232/2021/2. számú végzésével (a továbbiakban: első helyszíni kutatást engedélyező végzés) a Kft.1 és a Kft.2 ügyvezetőinek lakcímén helyszíni kutatást engedélyezett.
- [3] Az alperes 2021. július 6-án versenyfelügyeleti eljárást indított a Kft.1-el és a Kft.2-vel szemben, mivel észlelte, hogy 2020-tól a Kft.1 és a Kft.2 feltehetően olyan egyeztetéseket folytattak a közbeszerzési eljárás során tanúsítandó ajánlattevői magatartásuk kapcsán, amelyek különösen a nyertes ajánlat, valamint az ajánlati árak meghatározására irányultak.
- [4] Az első helyszíni kutatást követően az alperes a felpereseket az eljárásba bevonta. Az alperes a Fővárosi Törvényszék 43.Kpk.750.136/2021/2. számú végzése alapján újabb helyszíni kutatást folytatott a felperesek telephelyein is. Az alperes a helyszíni kutatások során beszerzett bizonyítékokat a megelőző eljárásban felhasználta.
- [5] Az előzetes álláspont ismeretében a felperesek engedékenységi kérelmet nyújtottak be, amelyben a piaci magatartásukat jogsértőnek elismerték és kérték elsődlegesen a bírság mellőzését, másodlagosan a csökkentését.
- [6] Az alperes a VJ/29-157/2021. számon hozott végzésében (a továbbiakban: engedékenységi végzés) a felperesek bírság mellőzése iránti kérelmét elutasította; úgy döntött, hogy meghatározott feltételek teljesülése esetén a felperesekkel szemben a bírság 30-50% közötti csökkentésének van helye.
- [7] A felperesek a versenyfelügyeleti eljárás során tartott tárgyaláson tett észrevételükben a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 65/A. § (4) bekezdésére hivatkozással jogsértőnek tartották az első helyszíni kutatást engedélyező végzést, mert az abban engedélyezett kutatás nem független vállalkozások közötti jogsértésének feltárására irányult, és a Kft.1 és a Kft.2 egy vállalkozáscsoportba tartozását megalapozó körülmény - a tagok házastársi kapcsolata - a helyszíni kutatásnál kevésbé alapjogkorlátozó eszközzel is feltárható lett volna. Mivel a zelső helyszíni kutatást elrendelő végzés és az az alapján tartott helyszíni kutatás jogszabálysértő volt, az ott beszerzett bizonyítékok felhasználhatóságát a Tpv. 64/A.§ (1) bekezdése kizárja. Vizsgálói kérdésre a felperesek előadták, hogy az észrevétel csak az általános jogfejlődés szempontjából fontos, ám az engedékenységi kérelmüket nem érinti.
- [8] Az alperes a VJ/29-197/2021. számú határozatában (a továbbiakban: alaphatározat) megállapította, hogy a Kft.1 és a Kft.2, illetve a felperesek piaci magatartásukkal a Tpv. 11. § (2) bekezdésének a) és d) pontjai szerint minősülő jogsértést követtek el. A jogsértés miatt a felpereseket egyetemlegesen 3.250.000-3.250.000 forint versenyfelügyeleti bírság

Kfv. VI.37.500/2024/8.

megfizetésére, továbbá a megfelelési programjuk végrehajtására és ennek 90 napon belüli igazolására kötelezte. Indokolása VII.7.2.4.1. pontjában megállapította, hogy a felperesek megfeleltek az engedékenységi végzésben meghatározott feltételeknek, a bírságot 30%-kal, a megfelelési programra tett vállalás miatt pedig további 5%-kal csökkentette.

- [9] Az alaphatározat 209. pontjában [VIII. pont, Eljárási kérdések] kifejtettek szerint a versenyfelügyeleti tárgyaláson előadott észrevétel megalapozatlan. Egyrészt azért, mert az első helyszíni kutatást engedélyező végzés alapját képező kérelem benyújtásakor nem volt ismert teljes bizonyossággal a Kft.1 és a Kft.2 tagjainak házastársi kapcsolata, figyelemmel a közbeszerzési eljárásban tett nyilatkozataikra is. Másrészt azért, mert az első helyszíni kutatásnak nem a vállalkozások közötti kapcsolat tisztázása, hanem egy kiemelt súlyú közbeszerzési kartellel kapcsolatos bizonyítékok gyűjtése volt a célja. Ha adatkérő végzés került volna kiküldésre, az ügy feltárása nagy eséllyel meghúszult volna.

A kereset és a védírat

- [10] A felperesek keresetükben - anyagi jogi és eljárásjogi rendelkezések megsértésére hivatkozással - az alaphatározat megsemmisítését kérték.
- [11] A keresetlevelük 3.8. pontjában a Tpv. 64/A. § (1) bekezdésében foglaltakra utalással hangsúlyozták, hogy a jogsértő bírói végzés alapján beszerzett bizonyítékok jogellenesek, azokra tényállás nem alapítható. Álláspontjuk szerint olyan engedékenységi kérelem nem használható fel bizonyítékként, amely jogsértéssel megszerzett bizonyítékok alapján, azokra tekintettel került benyújtásra, hisz az olyan jogsértéssel megszerzett bizonyítékokon alapul, amelyek – abban az esetben, ha az alperes jogszerűen jár el – nem álltak volna rendelkezésre [keresetlevel 3.8.4. pont]. Hangsúlyozták, hogy jelen ügyben nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték, amelyre az alperes az alaphatározatban megállapított tényállást alapíthatná, ennek megfelelően az alaphatározat sem tekinthető megalapozottnak, hiszen az abban foglalt tényállás jogszerűen nem vehető figyelembe [keresetlevel 3.8.7. pont].
- [12] Az alperes a 2023. május 18-án kelt védíratában - annak alaptalansága miatt - a kereset elutasítását kérte.

A módosító határozat

- [13] Az alperes a 2023. július 12-én kelt VJ/29-218/2021. számú határozatával az alaphatározat rendelkező részét akként módosította, hogy a felpereseket 5.000.000-5.000.000 forint versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte, a megfelelési program benyújtására és igazolására vonatkozó rendelkezéseket törölte. Az alaphatározat indokolásának VII.7.2.4.1. Engedékenység című pontja 194-195. bekezdéseit törölte és a pont szövegét a 194. bekezdésétől kezdődően módosította.
- [14] Indokai szerint a keresetlevel alapján észlelte, hogy a versenyfelügyeleti tárgyaláson tett észrevétel ténylegesen a tényállás és az engedékenységi kérelemben előadottak vitatására, gyengítésére irányult, és ezt az alaphatározatban az együttműködés körében nem értékelte. Utalt az engedékenységi politika céljára, az engedékenységi közleményre, továbbá az Európai Unió Törvényszékének T-12/06. és T151/07. ügyekben hozott ítéleteiben tett megállapításaira. Azzal, hogy a felperesek a keresetlevelükben alapjaiban kérdőjelezték meg az eljárás jogszerűségét, a Tpv. 78/A. § (7) bekezdése és a 78/C. § (2)-(3) bekezdései alapján nem tekinthetők együttműködőnek. Megállapította, hogy a jogsértés felderítésének

eredményességét szolgáló együttműködés címén sincs helye a bírság csökkentésének, mert az összeegyeztethetetlen a megelőző eljárás jogszerűségének vitásával.

- [15] Mindezekre tekintettel az alaphatározatát az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 115. § (1) bekezdésére hivatkozással módosította és a felperesekkel szemben az általános szabályok alkalmazásával szabott ki bírságot.

A keresetkiterjesztés

- [16] A felperesek keresetkiterjesztésükben a módosított határozat megsemmisítését kérték.
- [17] Álláspontjuk szerint az alperes a norma céljával ellentétesen alkalmazta az Ákr. 115. § (1) bekezdését. Ennek helyes értelmezése szerint a hatóság a végleges határozatának rendelkező részét a keresetlevél alapján nem változtathatja meg az ügyfél terhére. Az Ákr. 115. § (1) bekezdés teleologikus értelmezéséből, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 83. § és 81. § (1) bekezdés g) pontjának összefüggéseiből is egyaránt az következik, hogy az ügyfélre nézve hátrányos módosítás alapját csak az Ákr. 120. § képezheti, az Ákr. 115. § (1) bekezdés szerinti módosítás pedig a fellebbezést helyettesítő, perelhárító funkciójú norma, amely a keresetben foglaltaknak egészben vagy részben eleget téve lehetőséget biztosít a hatóságnak az önkorrekcióra.
- [18] Érvelésük szerint a Kúria Kfv.37.654/2020/18. számú határozatában megtestesülő gyakorlata, amely szerint a keresetlevél benyújtása esetén a támadott határozat nem csak a keresettel megegyező irányban módosítható, nem analóg jelen ügygel, így az abban foglaltak jelen ügyre nem irányadók. A hivatkozott határozat alapját képező ügyben a hatóság nem a határozat rendelkező részét módosította, mint a jelen ügyben, hanem annak indokolását egészítette ki az Ákr. 115. § (1) bekezdés alapján. Azonban még ha az Ákr. 115. § lehetővé is tenné az ügyfélre hátrányos módosítást, az alperes határozatának módosítása anyagi jogi szempontból is jogszerűtlen. Nézetük szerint az alperes jogszerűtlenül vonta vissza az engedékenység kedvezményét. Az alperes valójában a keresetindítás tényét szankcionálja, az ügyféllel szemben megfogalmazott elvárás észszerűtlen, a módosító határozatban hivatkozott döntések nem azonos tényállás mellett születtek.

Az elsőfokú ítélet

- [19] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes VJ/29-218/2021. számú módosító határozatát megsemmisítette, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [20] Indokolása [27] bekezdése szerint a módosított határozat jogszerűségét a Kp. 85. § (1)-(2) bekezdései értelmében a kereseti kérelemhez kötötten, az alaphatározat és a módosító határozat meghozatala időpontjaiban fennálló tények alapján vizsgálta.
- [21] Indokainak részletes kifejtésével megállapította, hogy az alaphatározat a keresettel érintett körben nem volt jogszabálysértő.
- [22] A módosító határozat kapcsán a [40] bekezdésben kiemelte, hogy az alperesnek az a joga, hogy a közigazgatási per alatt az alaphatározatát jogszabálysértést észlelve saját hatáskörben módosítsa, elvitathatatlannal fennállt a módosító határozat meghozatalakor. Ügydöntő jelentősége így alapvetően nem annak volt, hogy a módosítás eljárásjogi jogalapjaként az alperes az Ákr. 115. §-át jelölte meg, hanem annak, hogy az Ákr. sem a módosítás, sem a felperesek terhére való módosítás lehetőségét nem zárta ki. Ezért a Kp. 85. § (1) bekezdésére tekintettel állapította meg, hogy az Ákr. 115. §-a valóban releváns összefüggésben áll a Kp. 81. § (1) bekezdés g) pontjával, szövegszerű módon és absztrakt értelemben azonban az Ákr.

115.§-a sem zárta ki, hogy az alaphatározat a keresetlevél alapján akár a felperesek terhére is módosítható legyen; a jogszabályhelynek a módosító határozat meghozatalát követő módosítása irreleváns, a módosítás egyetlen lehetséges jogalapja nem kizárólag az Ákr. 120.§-a lehetett.

- [23] A [40] bekezdésben tett megállapítása szerint az alperes ugyanakkor az Ákr. 115. §-a alapján jogszabálysértően módosította az alaphatározatot, mert azt a keresetlevél olyan részeinek – a 3.8.4. és 3.8.7. pontok – figyelembevételével tette, melyek a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdésének az alkalmazhatóságát nem érintik. Érvelése szerint a keresetlevélben tett nyilatkozat azért alkalmatlan a Tpvt. 78/A.§ (7) bekezdésébe ütközően gyengíteni az engedékenységi kérelemben előadottakat, mert a felpereseknek az alperes irányába a jóhiszemű, teljes mértékű és folyamatos együttműködést a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig kellett csak teljesíteni ahhoz, hogy a feltételes bírságcsökkentés kedvezményében részesülhessenek. Leszögezte, hogy a közigazgatási per nem része a versenyfelügyeleti eljárásnak, így fel sem merülhet, hogy a felperesek perben tett bármely nyilatkozata visszamenőlegesen a versenyfelügyeleti eljárásban tett olyan kizárólagos nyilatkozatnak legyen tételvezhető, amelyen utóbb egy módosító határozat alapulhat; a perben tett nyilatkozat címzettje sem az alperes, hanem a bíróság. A módosító határozat indokolása annyiban logikailag is hibás, hogy nem oldja fel az engedékenységi nyilatkozat fenntartására tett korábbi és az engedékenységi nyilatkozat kirekesztésére tett perbeli nyilatkozatrész közötti ellentmondást annak ellenére, hogy hasonló ellentmondást a versenyfelügyeleti eljárásban az alperes a tárgyaláson kérdésekkel még tisztázhatónak tartott és tisztázott, és ezt követően a Tpvt. 78/A.§ (7) bekezdésének megfelelő felperesi együttműködést meg is állapította.
- [24] A [41] bekezdésben rögzítette, hogy az alperes által a keresetlevélből kiragadott nyilatkozatok az első helyszíni kutatást engedélyező végzés alapján beszerzett bizonyítékok jogellenessége cím (3.8.) alatt található, amelyből egyértelmű, hogy a felperesek a perben nem egy teljesen új gondolatmenettel, hanem a maguk által felállított – és a versenyfelügyeleti tárgyaláson is már kifejtett – logikai rendszerbe illesztve érveltek az engedékenységi nyilatkozat kirekesztése mellett. Az alperes mindezek alapján – de alapvetően azért, mert a Tpvt. 78/A.§ (7) bekezdése és a perben tett nyilatkozatok között magából a jogszabályhelyből kitűnően semmilyen kapcsolat nincsen – az Ákr. 115. §-át tévesen alkalmazva minősítette a keresetlevél alapján jogszabálysértőnek az alaphatározatot, következésképpen annak módosítása az Ákr. 115. §-ával és a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdésével ellentétes, függetlenül a módosító határozat indokolásában felhívott uniós jogforrásoktól, az engedékenységi politika céljától és az engedékenységi közlemény tartalmától; utóbbiaknak jelentősége nem volt.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [25] Az alperes felülvizsgálati kérelmében az ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte, tekintettel arra, hogy az az ügy érdemére kihatóan jogszabálysértő, továbbá eltér a Kúria Kfv.37.359/3023/11. számú határozatától.
- [26] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete [27] bekezdésében iratellenesen rögzítette, hogy a módosíthatározat jogszerűségét a Kp. 85. § (1) és (2) bekezdései értelmében a kereseti kérelemhez kötötten az alaphatározat és a módosító határozat meghozatala időpontjában fennálló tények alapján vizsgálta, ezáltal megsértette a Kp. 78. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdését. E jogsértő megállapítással ellentétben a módosító határozatában a felpereseknek a versenyfelügyeleti eljárás befejezését megelőzően már

tényszerűen megvalósult magatartását értékelte, miután észlelte, hogy annak értékelését korábban jogszerűtlenül elmulasztotta.

- [27] Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság ítéletének [40] pontjában a módosító határozat tartalmi szempontból eltérő és azt radikálisan leszűkítő, egyben torzító értelmezését rögzítette, azt a látszatot keltve, mintha a módosító határozatot a közigazgatási per és a versenyfelügyeleti eljárás közötti határvonal megsértésével hozta volna, holott ez abból nem következik.
- [28] Rámutatott, az elsőfokú bíróság iratellenesen rögzítette ítéletében, hogy az alaphatározatában már értékelte a felperesek azon észrevételét, amely az engedékenységi kérelem gyengítésére irányult. A jogerős ítélet [41] bekezdésében foglaltakkal szemben ügydöntő jelentőségű, hogy a felperesek észrevételét a megelőző eljárásban előadottak alapján kizárólag az első helyszíni kutatást engedélyező végzés jogszerűtlenségére irányuló szűkebb körben - a Tpvt. 64/A.§ (1) bekezdésébe ütköző bizonyítékfelhasználásra vonatkozó érvelés vonatkozásában - értékelte, amely nem tért ki az engedékenységi nyilatkozat kirekesztésének kérdésére. Éppen amiatt vált szükségessé a módosító határozat meghozatala, mert utóbb észlelte, hogy a keresetben előadottak nem egy teljesen új gondolatmenettel, hanem a versenyfelügyeleti tárgyaláson is már kifejtett, tehát az alapeljárásban fennálló tények szintjén már létező logikai rendszerbe illesztve érveltek az engedékenységi nyilatkozat kirekesztése mellett, amelyet jogszabálysértően elmulasztott értékelni.
- [29] Kiemelte, hogy a versenyjog hatékony érvényesülése érdekében az engedékenységi feltételek fennállásának maradéktalan értékelése körében nem csak joga, de egyben kötelezettsége is a határozatában észlelt hiányosság Ákr. 115. § szerinti reparálása, amely indokokat - beleértve a felhívott uniós jogforrásokat és joggyakorlatot is - módosító határozatában részletesen ki is fejtett.
- [30] Hangsúlyozta, hogy - az észlelt mulasztását követően - a módosító határozatban állt módjában az alapeljárásban már megtett felperesi nyilatkozatot annak teljes terjedelmében, a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdés b) pontjának megfelelő kritériumok alapján értékelni, szem előtt tartva az engedékenységi politika azon funkcióját is, hogy segítse a jogsértések feltárását, és ezáltal a közérdek érvényesülését, amelyre csak a kritériumoknak megfelelő magatartás tanúsítása esetén van lehetőség. A módosító határozat indoklása tehát már csak azért sem lehetett logikailag hibás, mert a fenti cél érdekében értékelte újra az együttműködés keretében a felperesek korábbi nyilatkozatának az ügy érdemére történő kihatását, egyértelművé téve, hogy az nem felel meg az elvárt szintű együttműködésnek.
- [31] Az elsőfokú bíróság ítélete következtében a felperesek által az alperes eljárása során tanúsított magatartás a módosító határozat nélkül elegendőnek minősül az engedékenység keretében nyújtandó bírságcsökkentésre, amely logikailag ellentétben áll a jogszabályok és az Európai Unió gyakorlat alapján elvárt, az ügy koncentrált lefolytatását segítő, legmagasabb szintű együttműködéssel, magatartással.
- [32] Álláspontja szerint a Tpvt. 78/A. § (3) bekezdése és (7) bekezdés b) pontjának együttes értelmezése mentén nem állhatott volna elő olyan eredmény, hogy a felperesek az eljárás koncentrált lefolytatását segítő, tevőleges együttműködésre oly mértékben nem kötelesek, hogy az ügy érdemére kiható következmények nélkül vitathatják a versenyfelügyeleti eljárás során a saját engedékenységi nyilatkozatuk felhasználásának jogszerűségét, mindamélt, hogy annak bírságcsökkentésre kiható előnyeiben részesülhetnek.
- [33] Megítélése szerint az elsőfokú ítélet jogkérdésben ellentétes a Kúria Kfv.VI.37.359/2023/11. számú ítéletében tett megállapításokkal.
- [34] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték, mert az nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, továbbá az elsőfokú

Kfv. VI.37.500/2024/8.

bíróság - ügyazonosság hiányában - a Kfv.VI.37.359/2023/11. számú ítéletben foglalt jogértelmezéstől nem tért el.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [35] A felülvizsgálati kérelem alapos.
- [36] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltakból következően a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.
- [37] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, így a Kúria az elsőfokú ítélet jogszerűségét, valamint a hivatkozott határozattól való eltérést kizárólag csak az alperes felülvizsgálati kérelmével érintett körben vizsgálhatta.
- [38] Az alperes felülvizsgálati kérelmében nem támadta az elsőfokú ítélet [40] bekezdésében szereplő azon megállapítást, hogy az alperes a határozatát az Ákr. 115. § (1) bekezdése alapján a felperes terhére jogszerűen módosíthatta. Ez utóbbi ítéleti indokot támadó felülvizsgálati kérelemmel, csatlakozó felülvizsgálati kérelemmel a felperes sem élt.
- [39] Felülvizsgálati kérelem, illetőleg csatlakozó felülvizsgálati kérelem hiányában a Kúria abban a kérdésben nem foglalhatott állást, hogy az Ákr. 115. § (1) bekezdésében szereplő, „a keresetlevél alapján (...) módosítja vagy visszavonja” kitétel értelmében, ha a döntés módosítása vagy a visszavonása a keresetlevélben foglaltakon alapulhat, vagyis az abban foglaltak képezhetik a határozat módosításának alapját, akkor lehet-e helye a határozat felperes számára hátrányos tartalmú módosításának, különös tekintettel arra, hogy a határozattal szemben az őt ért jogsérelem orvoslása érdekében a közigazgatási pert kezdeményező felperes értelemszerűen nem számára kedvezőtlen irányban kéri a bíróság döntését. Felülvizsgálati kérelem, csatlakozó felülvizsgálati kérelem hiányában a Kúria azt sem fontolhatta meg, hogy fenntartható-e a Kfv.37.654/2020/18. számú határozat [49] bekezdésében szereplő elvi tétel.
- [40] Az engedékenységi politika célja a kartell hatékony, koncentrált ügyintézés keretében történő feltárása és a kartellek feltárásában együttműködő vállalkozásokra vonatkozó kedvező elbánás. A kartellek az egyik legsúlyosabb versenyjogi jogsértésnek minősülnek, ezért kiemelten üldözendők, titkosságuk folytán azonban nagyon nehéz feltárni ezeket. Az engedékenységi politika arra apellál, hogy a titkos megállapodásoknak lehetnek olyan résztvevői, akik hajlandóak lennének részvételüket megszüntetni, és a kartell és egyéb, nem versenytársak közötti árrögzítésre irányuló jogsértések létezéséről, működéséről információkat szolgáltatni, ha nem tartanának a magatartásuk miatt őket fenyegető versenyfelügyeleti szankcióktól. A versenyhatósággal együttműködő, az eljárás koncentrált és gyors befejezését segítő vállalkozások a Tpv. -ben meghatározott feltételek fennállása esetén mentesülhetnek az egyébként kiszabásra kerülő versenyfelügyeleti bírság egésze, vagy annak egy része alól.
- [41] Az engedékenység alkalmazásának szabályait rögzítő Tpv. 78/A. § (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanács a bírság kiszabását mellőzi vagy a bírságot csökkentti annak a vállalkozásnak a tekintetében, amely az e törvényben meghatározott módon feltárja a Gazdasági Versenyhivatalnak a 11. §-ba, illetve az EUMSZ. 101. cikkébe ütköző kartellt vagy a közvetlenül vagy közvetve a vételi vagy az eladási árak rögzítésére irányuló más megállapodást vagy összehangolt magatartást és az abban való részvételét.
- [42] A Tpv. 78/A. § (3) bekezdése értelmében a kérelem alapján az eljáró versenytanács a kiszabandó bírság összegét csökkentti, ha a (2) bekezdés szerint a bírság mellőzésének nincs helye, és a vállalkozás a jogsértésre vonatkozó olyan bizonyítékot szolgáltat a Gazdasági

Versenyhivatalnak, amely jelentős többletértéket képvisel a bizonyíték szolgáltatásának időpontjában a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest.

- [43] A Tpv. 78/A. §-ának (7) bekezdése értelmében az engedékenység keretében a bírságcsökkentés feltétele, hogy az engedékenységi kérelmező a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig jóhiszeműen, teljes mértékben és folyamatosan együttműködjön az alperessel.
- [44] A kiemelt rendelkezésekből következően a bírságcsökkentés konjunktív feltételei, hogy az engedékenységi kérelmező a kartellt, annak működését és az abban való részvételét feltárja, jelentős többletértéket képviselő bizonyítékot szolgáltatson, valamint az, hogy a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig jóhiszeműen, teljes mértékben és folyamatosan együttműködjön az alperessel.
- [45] Az együttműködés tartalmát illetően az Európai Unió Törvényszéke a T-12/06 Deltafina SpA kontra Európai Bizottság, ECLI:EU:T:2011:441 ítéletében számú ügyben hozott ítéletében kifejtette „ (...) az eljárás teljes időtartama alatt megkövetelt együttműködés „állandó” jellegére tekintettel bármely, valódi együttműködést tükrözővel ellentétes magatartás önmagában elegendő az együttműködési kötelezettség megsértésének igazolására (...)” (133. pont) „(...) az engedékenységi közlemény alapján engedélyezett csökkentés csak akkor indokolt, ha az átadott információk és általában az érintett vállalkozás magatartása e tekintetben nem valódi együttműködést jelentenek a részéről” (127. pont).
- [46] Az Alloy Surcharge ügyben az engedékenységi kérelmező vitatta, hogy a Bizottság jogszerűen megállapíthatta volna a jogsértést, mert nem volt joghatósága, a Törvényszék ebben az összefüggésben emlékeztetett rá, hogy „(...) a Bíróság gyakorlata szerint az engedékenységi közlemény alapján való bírságcsökkentés csak akkor indokolt, ha az átadott információt – és általánosabban az érintett vállalkozás magatartását – úgy lehet tekinteni, hogy az a vállalkozás valódi együttműködési szándékára utal (a Bíróság C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P., C-208/02. P. és C-213/02. P. sz., Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ügyben 2005. június 28-án hozott ítéletének [EBHT 2005., I-5425. o.] 395. pontja és a fenti 81. pontban hivatkozott SGL Carbon kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 68. pontja), illetve rögzítette, hogy a kérelmező olyan magatartását, amellyel vitatta az eljárás jogszerűségét „... egymásnak ellentmondó célok elérésére irányuló stratégiát takar, nem lehet úgy tekinteni, hogy az a részéről valódi együttműködési szándékra utal.
- [47] Az európai bíróságok azonos elveken és nagyon hasonló eljárási kereteken alapuló és így a jelen ügyre irányadó joggyakorlata alapján a bírságcsökkentés feltétele a jogsértő magatartást részletesen és pontosan feltáró, és a jogsértésben való részvételt kifejezetten elismerő nyilatkozat. Ha azonban az engedékenységi kérelmező a versenyfelügyeleti eljárás során olyan nyilatkozatot tesz, amellyel az eljárás jogszerűségét, az általa elismert jogsértést és az általa szolgáltatott bizonyítékok jelentőségét, bizonyító erejét kétségbe vonja, úgy ez nem tekinthető a Tpv. 78/A. § (7) bekezdés b) pontja által megkövetelt jóhiszemű, teljes körű, folyamatos együttműködésnek.
- [48] A Kúria álláspontja szerint nem felel meg a jóhiszemű, teljes mértékű, folyamatos együttműködés követelményének, ha az engedékenységi kérelmező a versenyfelügyeleti eljárás során csupán színleli az együttműködést a kedvezmény elérése érdekében, majd utóbb az eljárás jogszerűségét, az általa szolgáltatott bizonyítékok bizonyító erejét, felhasználhatóságát kétségbe vonja.
- [49] Az elsőfokú bíróság az ítélete [40] bekezdésében helyesen foglalta el azt az álláspontot, hogy a Tpv. által megkövetelt együttműködésnek a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig kell tartania. Az alperes által az értékelhető az engedékenység alkalmazása körében, hogy a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig tanúsították-e a felperesek a törvényben előírt jóhiszemű, teljeskörű és folyamatos együttműködést.

- [50] A Kp. 85. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja.
- [51] Az elsőfokú bíróság tévedett az ítélete [40] bekezdésében és megsértette a Kp. 85. § (2) bekezdését, amikor úgy ítélte meg, hogy az alperes a felperesek perbeli nyilatkozatát tekintette a versenyfelügyeleti eljárásban tett olyan kizárólagos nyilatkozatnak, amelyre a módosító határozatát alapíthatta.
- [52] A Kúria hangsúlyozza, hogy a felpereseknek az az észrevétele, amely szerint kétségbe vonják az eljárás jogszerűségét, az általuk szolgáltatott bizonyítékok felhasználhatóságát, már a versenyfelügyeleti tárgyaláson elhangzott, az a versenyfelügyeleti tárgyalásról készült hangfelvételen szerepel. Azonban az alperes az észrevételt, kizárólag az első helyszíni kutatást engedélyező végzés jogszerűtlenségére vonatkozó szűkebb körben – a Tpv. 64. § (1) bekezdésébe ütköző bizonyítékfelhasználásra vonatkozó érvelés vonatkozásában – az „Eljárási kérdések” körében értékelte, amely értékelés nem tért ki az engedékenységi nyilatkozat, mint bizonyíték kirekesztésének kérdésére.
- [53] Mindez a határozati hiányosság a felperesek azon megtévesztő magatartásából adódott, hogy a versenyfelügyeleti eljárás során látszólag úgy tettek, mintha a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig a törvény által megkívánt módon együttműködnének, vizsgálói kérdésre kifejezetten azt válaszolták, hogy az észrevételük az engedékenységi kérelmüket nem érinti. Azonban a keresetlevelük 3.8.4. és a 3.8.7. pontokban már olyan érvelést tartalmaz, amely szerint - eltérve a vizsgálói kérdésre adott választól - maga az engedékenységi kérelmük sem használható fel bizonyítékként. A keresetlevél alapján vált nyilvánvalóvá, hogy valójában az általuk szolgáltatott bizonyítékokat semmissé kívánták tenni.
- [54] A Kúria rámutat arra, hogy az engedékenység feltétele a jogsértő magatartást pontosan és részletesen feltáró, azt jogsértőnek minősítő és a jogsértésben való részvételt kifejezetten elismerő nyilatkozat. Ha azonban az eljárás alá vont a későbbiekben olyan nyilatkozatot tesz, amellyel az eljárás jogszerűségét, az általa elismert jogsértést és az általa szolgáltatott bizonyítékok jelentőségét, bizonyító erejét kétségessé teszi, lényegében annulláltatni kívánja, úgy ez nem tekinthető a Tptv. 78/A. § (7) bekezdés b) pontjában megkövetelt jóhiszemű, teljes körű és valódi együttműködésnek. A jogsértést és az általa beadott bizonyítékok felhasználhatóságát vitató álláspont ugyanis szöges ellentétben áll az engedékenység jogpolitikai céljával, hiszen annak pont a kartell hatékony és koncentrált ügyintézés keretében történő feltárása a lényege.
- [55] A Kúria kiemeli, hogy az engedékenység alkalmazásával hozott határozattal szemben nem kizárt a jogorvoslat a Tpv. szerint, például az ügyintézési határidő megsértése miatt, szemben az egyezségi eljárással, amely a jogorvoslatához való lemondást is megköveteli. Azonban a Tpv. 78/A. § (3) bekezdése és (7) bekezdés b) pontjának együttes értelmezése mentén nem állhatott volna elő olyan eredmény, hogy az engedékenységben részesített felperesek az ügy érdemére kiható következmények nélkül visszavonhatnák a versenyfelügyeleti eljárás során tett jogsértés-elismeréseiket, szolgáltatott bizonyítékaikat úgy, hogy annak bírságcsökkentésre kiható előnyeiben részesülhetnek.
- [56] Ha az engedékenység kedvezményében részesített vállalkozás csak színleli a Tpv. 78/A. § (7) bekezdés b) pontja szerinti együttműködést, majd a versenyfelügyeleti eljárás eredményeként meghozott határozattal szembeni keresetlevelében tett nyilatkozatok alapján válik mindez az alperes számára felismerhetővé, akkor az alperesnek az eljárásában értékelni elmulasztott körülményt kötelessége értékelni. Az alperes nem új tény, körülményt értékelt, hanem a versenyfelügyeleti tárgyaláson tett felperesi előadást vonta vizsgálata körébe, mert ezt korábban elmulasztotta.

- [57] A hivatkozott határozattól való eltérés nem áll fenn, mert a Kúria a hivatkozott határozatában az együttműködés szintjeit vázolta fel rendszerében, elhelyezve abban a Tpv. 78/A. § (7) bekezdés b) pontja szerinti együttműködést, bemutatva a további együttműködési formák közötti különbségeket. Jelen ügyben azonban az volt a jogkérdés, hogy ha utóbb beigazolódik, hogy már a versenyfelügyeleti eljárás során is csak látszólagos együttműködést tanúsított az engedékenységi kérelmező, akkor az értékelhető-e az engedékenység körében. A bemutatott ügyszabványosság hiányában a hivatkozott határozattól való eltérés sem állhat fenn.
- [58] A Kp. 85. § (2) bekezdés megsértésére tekintettel a Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot e részben új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.
- [59] Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a Kp. 85. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel kell állást foglalnia a módosító határozat jogszerűségéről azzal, hogy a keresetlevélben tett nyilatkozatok alapján az alperes köteles volt a versenyfelügyeleti tárgyaláson már előadott felperesi észrevételt annak valódi tartalma alapján értékelni a Tpv. 78. § (7) bekezdés b) pontja szerinti együttműködésnek való megfelelés vizsgálata körében. Az elsőfokú ítélet felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részeire a megismételt eljárás nem terjedhet ki.

A döntés elvi tartalma

- [1] *Nem részesülhet az engedékenység kedvezményében az, aki a Tpv. 78/A. § (7) bekezdés b) pontjában foglalt együttműködést csak színleli.*

Záró rész

- [2] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére figyelemmel a felpereseknek és az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét a Kúria a Kp. 110. § (3) bekezdése alapján – tekintettel a felülvizsgálati eljárásban kifejtett munka mennyiségére és színvonalára – mérlegeléssel állapította meg azzal, hogy annak viseléséről az új határozatot hozó bíróságnak kell döntenie.
- [3] A Kúria végzése elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.
- [4] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felek kérelmére, a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2024. november 28.

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk.
a tanács elnöke

Dr. Rák-Fekete Edina sk.
sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina
bíró

Dr. Bernáthné dr. Kádár Judit sk.

Dr. Horváth Tamás sk.

Kfv. VI.37.500/2024/8.

bíró

bíró